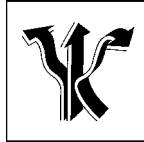

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“СУЧАСНІ МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ
В СИСТЕМІ ОСВІТИ”
(для спеціалістів)

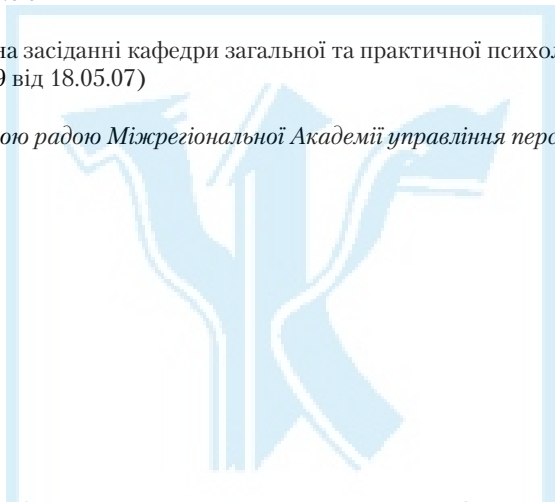
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри загальної та практичної психології
А. М. Львовичіною

Затверджено на засіданні кафедри загальної та практичної психології
(протокол № 9 від 18.05.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Львовичкіна А. М. Навчальна програма дисципліни “Сучасні методи психологічної корекції в системі освіти” (для спеціалістів). — К.: МАУП, 2008. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Сучасні методи психологічної корекції в системі освіти”, теми контрольних робіт, вказівки до виконання контрольної роботи, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вивчення дисципліни “Сучасні методи психологічної корекції в системі освіти” є забезпечення професійної компетентності практичних психологів у сфері підготовки та кваліфікованого проведення психологічної корекції в системі освіти.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*:

- предмет та об'єкт психологічної корекції в системі освіти;
- методологічні підходи до вивчення основ психологічної корекції;
- основні сучасні методи, що застосовуються у процесі психологічної корекції в системі освіти;
- конкретні методики психологічної корекції та особливості їх застосування в системі освіти;
- проблеми психологічної корекції у системі освіти;

уміти:

- проводити психокорекційні заходи у дошкільних закладах, середній загальноосвітній та середній спеціальній школах та у вищій школі;
- застосовувати різноманітні психокорекційні методи у системі закладів освіти;
- використовувати нові методи та техніки у практиці психологічної корекції.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“СУЧАСНІ МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ
В СИСТЕМІ ОСВІТИ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1 2	Змістовий модуль I. Поняття психологічної корекції в системі освіти Предмет, завдання та зміст психологічної корекції в системі освіти. Психологічна корекція в системі освіти як сфера діяльності практичного психолога
3 4	Змістовий модуль II. Психокорекційна робота у дошкільних закладах Підходи до емоційної психокорекції у дошкільних закладах Психологічна корекція батьківсько-дитячих стосунків
5 6 7 8	Змістовий модуль III. Психологічна корекція у середній школі Психокорекційні заходи у молодшій школі. Діяльність психолога з психокорекції у середній школі. Психологічна корекція у старшій школі. Групові методи психокорекції у системі освіти
9 10	Змістовий модуль IV. Психологічна корекція у спеціальних середніх та вищих навчальних закладах Застосування психокорекції у спеціальних середніх навчальних закладах Психокорекція у вищих навчальних закладах
11 12	Змістовий модуль V. Психокорекційна робота із співробітниками освітніх закладів Психокорекційна робота із керівництвом освітніх закладів Застосування психокорекційних методів у педагогічних колективах
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
**“СУЧАСНІ МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ
В СИСТЕМІ ОСВІТИ”**

Змістовий модуль I. Поняття психологічної корекції в системі освіти

Тема 1. Предмет, завдання та зміст психологічної корекції в системі освіти

Визначення поняття “психологічна корекція”. Основна проблематика та особливості розвитку психологічної корекції в системі освіти. Цілі та завдання психологічної корекції в системі освіти.

Література [4; 8; 23; 33]

Тема 2. Психологічна корекція в системі освіти як сфера діяльності практичного психолога

Види психологічної корекції. Психокорекційна ситуація. Принципи психокорекційної роботи. Вимоги до психолога, який здійснює психокорекційні заходи. Особливості створення психокорекційних програм. Основні принципи створення психокорекційних програм. Види корекційних програм. Основні вимоги до створення психокорекційної програми. Оцінка ефективності психокорекційних програм. Фактори, що визначають ефективність психокорекції.

Література [4; 8; 14; 19; 23; 33]

Змістовий модуль II. Психокорекційна робота у дошкільних закладах

Тема 3. Підходи до емоційної психокорекції у дошкільних закладах

Психологічні проблеми, з якими працює психолог у дошкільному закладі: проблеми психологічної адаптації та соціалізації; страхи, фобії, проблеми комунікації. Методи психокорекції, що застосовуються у дошкільних закладах: психогімнастика, ігротерапія, арттерапія, музикотерапія, танцювальна терапія, проєктивний малюнок, казкотерапія, лялькотерапія.

Література [9; 11; 16; 31; 37]

Тема 4. Психологічна корекція батьківсько-дитячих стосунків

Психологічні проблеми батьківсько-дитячих стосунків у дошкільному віці. Психокорекційні заходи в подоланні проблем у батьківсько-дитячих стосунках. Використання проєктивних психодіагностичних методів у розв'язанні проблем батьківсько-дитячих стосунків. Методики корекції батьківсько-дитячих стосунків.

Література [19; 33; 34]

Змістовий модуль III. Психологічна корекція у середній школі

Тема 5. Психокорекційні заходи у молодшій школі

Основні завдання психокорекційної роботи у молодшій школі: корекція дезадаптації, корекція емоційного стану учня молодшої школи, корекція комунікативних навичок. Основні методи психокорекції, що застосовуються в молодшій школі. Використання психодіагностики з метою подальшого проведення психокорекції.

Література [4; 19; 23; 31; 37]

Тема 6. Діяльність психолога з психокорекції у середній школі

Криза підліткового віку та психокорекційна робота з підлітками. Методи психокорекції навчальної діяльності. Методи психологічної корекції самооцінки. Метод постановки та вирішення доступних завдань як один із методів корекції самооцінки. Проблема формування “Я”-концепції у підлітків. “Комплекс Барбі” та психокорекційна робота з дівчатами-підлітками. Проблема компенсації та гіперкомпенсації у житті підлітка.

Психологічна корекція девіантної поведінки. Використання шкали “Пошуку відчуттів” як діагностичного методу визначення схильності до участі в ризикованих та авантюрих діях.

Література [4; 14; 33; 34; 36]

Тема 7. Психологічна корекція у старшій школі

Основні завдання психокорекційної роботи у старшій школі. Психологічна корекція професійних та життєвих планів старшокласників. Завдання профорієнтаційної роботи із старшокласника-

ми. Основні принципи та методи психокорекції психологічних установок, системи цінностей та переконань у старшокласників.

Література [4; 13; 14; 36]

Тема 8. Групові методи психокорекції у системі освіти

Групова робота з дітьми, підлітками та юнацтвом в освітніх закладах. Застосування Т-груп у системі освіти. Тренінгові групи зустрічей. Гештальтгрупи. Психодрама. Групи тілесної і танцювальної терапії. Групи терапії мистецтвом. Групи тренінгу вмінь. Групи комунікативного тренінгу. Групи трансактного аналізу. Застосування тренінгових груп особистісного зростання та груп протидії маніпуляції в системі освіти.

Література [2; 3; 5; 19; 25]

Змістовий модуль IV. Психологічна корекція у спеціальних середніх та вищих навчальних закладах

Тема 9. Застосування психокорекції у спеціальних середніх навчальних закладах

Особливості психокорекційної роботи у спеціальних середніх навчальних закладах. Групова та індивідуальна психокорекція у спеціальних середніх навчальних закладах. Психологічні проблеми, що виникають у студентів, які навчаються у спеціальних середніх навчальних закладах. Використання нейролінгвістичного програмування (НЛП) у психологічній корекції. Групи корекції професійних навичок.

Література [1; 3; 5; 7; 13]

Тема 10. Психокорекція у вищих навчальних закладах

Особливості психокорекційної роботи у вищих навчальних закладах. Застосування групових методів психокорекції у вищих навчальних закладах. Індивідуальні психокорекційні методи, які використовуються у системі вищих навчальних закладів.

Використання активного соціально-психологічного навчання (АСПН) у психологічній корекції.

Література [1; 2; 5; 8; 19]

Змістовий модуль V. Психокорекційна робота із співробітниками освітніх закладів

Тема 11. Психокорекційна робота із керівництвом освітніх закладів

Психологічні проблеми, що виникають у діяльності керівників освітніх закладів та психокорекційна діяльність психолога. Психокорекція стилю керівництва. Психокорекція комунікативного процесу.

Література [12; 16; 17; 20]

Тема 12. Застосування психокорекційних методів у педагогічних колективах

Застосування фокус-групи для вирішення складних або конфліктних проблем у педагогічному колективі. Використання індивідуальної та групової психокорекції у педагогічному колективі.

Основні процедури проведення групового тренінгу. Підходи до психологічної корекції: психодинамічний, біхевіористський, гуманістичний, гештальтський, когнітивістський.

Література [12; 16; 17; 20; 21; 25]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Методи психологічної корекції в системі освіти.
2. Психологічна корекція порушень в емоційній сфері учнів.
3. Девіантна поведінка та її психокорекція.
4. Використання нейролінгвістичного програмування (НЛП) в освіті.
5. Використання методів біхевіоризму в психологічній корекції навчальної діяльності.
6. Застосування методів біхевіоризму у психологічній корекції в системі освіти.
7. Проблеми психологічної корекції самооцінки учнів.
8. Класифікація групових методів психологічної корекції.
9. Проблеми адаптації до нового середовища та психокорекція емоційного стану учня.
10. Проблеми профорієнтації та початкового профдобору у вищому навчальному закладі.
11. Акцентуації особистості та психологічна корекція.
12. Групи тренінгу вмінь у системі освіти.

13. Біхевіористський підхід у корекції вмінь і навичок.
14. Індивідуальна психологічна корекція в системі освіти.
15. Групова психологічна корекція в системі освіти.
16. Гуманістичний підхід до процесу психологічної корекції в системі освіти.
17. Нові дослідження у сфері психологічної корекції та їх використання в системі освіти.
18. Використання психодіагностичних методів у корекційній роботі.
19. Особливості створення психокорекційних програм.
20. Застосування ігротерапії у психологічній корекції.
21. Арттерапія та її застосування в психокорекційній роботі психолога системи освіти.
22. Казкотерапія як психокорекційний захід.
23. Застосування музикотерапії у психокорекційній роботі.
24. Бібліотерапія як вид психокорекції.
25. Танцювальна терапія.
26. Використання проєктивного малюнку в корекційній роботі з дітьми.
27. Лялькотерапія та її застосування у дошкільних закладах та молодшій школі.
28. Психогімнастика як метод психологічної корекції.
29. Індивідуальна та групова психокорекція.
30. Психокорекційна групова робота з дітьми та підлітками.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи передбачає розвиток навичок самостійного пошуку необхідної інформації, опрацювання та осмислення теоретичного та практичного матеріалу. Вибір теми — довільний.

Контрольна робота виконується на скріплених аркушах паперу формату А4. На титульному аркуші вказується назва дисципліни, прізвище, ім'я та по батькові студента, домашня адреса; номер групи. Контрольна робота повинна мати план та список літератури. На останній сторінці ставиться дата виконання роботи та підпис студента. Роботу необхідно здати в наукову частину в установлені строки.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет, завдання та зміст психологічної корекції в системі освіти.
2. Визначення поняття “психологічна корекція”.
3. Основна проблематика та особливості застосування психологічної корекції в системі освіти.
4. Цілі та завдання психологічної корекції в системі освіти.
5. Види психологічної корекції.
6. Психокорекційна ситуація.
7. Принципи психокорекційної роботи.
8. Вимоги до психолога, який здійснює психокорекційні заходи.
9. Особливості створення психокорекційних програм.
10. Основні принципи створення психокорекційних програм.
11. Види корекційних програм.
12. Основні вимоги до створення психокорекційної програми.
13. Оцінка ефективності психокорекційних програм.
14. Фактори, що визначають ефективність психокорекції.
15. Психологічні проблеми, з якими працює психолог у дошкільному закладі: проблеми психологічної адаптації та соціалізації; страхи, фобії, проблеми комунікації.
16. Методи психокорекції, що застосовуються у дошкільних закладах: психогімнастика, ігротерапія, арттерапія, музикотерапія, танцювальна терапія, проєктивний малюнок, казкотерапія, лялькотерапія.
17. Психологічна корекція батьківсько-дитячих стосунків.
18. Використання проєктивних психодіагностичних методів у розв’язанні проблем батьківсько-дитячих стосунків.
19. Методики корекції батьківсько-дитячих стосунків.
20. Основні завдання психокорекційної роботи у молодшій школі: корекція дезадаптації, емоційного стану учня молодшої школи, корекція комунікативних навичок.
21. Основні методи психокорекції, що застосовуються в молодшій школі.
22. Криза підліткового віку та психокорекційна робота з підлітками.
23. Методи психологічної корекції самооцінки.
24. Метод постановки та вирішення доступних завдань як один із методів корекції самооцінки.
25. “Комплекс Барбі” та психокорекційна робота з дівчатами-підлітками.

26. Проблема компенсації та гіперкомпенсації у житті підлітка.
27. Психологічна корекція девіантної поведінки.
28. Використання шкали “Пошуку відчуттів” у якості діагностичного методу визначення схильності до участі в ризикованих та авантюрних діях.
29. Основні завдання психокорекційної роботи у старшій школі.
30. Психологічна корекція професійних та життєвих планів старшокласників.
31. Завдання профорієнтаційної роботи із старшокласниками.
32. Основні принципи та методи психокорекції психологічних установок, системи цінностей та переконань у старшокласників.
33. Групова робота з дітьми, підлітками та юнацтвом в освітніх закладах.
34. Застосування Т-груп у системі освіти.
35. Тренінгові групи зустрічей.
36. Сутність та процедура застосування гештальтгруп.
37. Застосування психодрами як корекційного заходу.
38. Групи тілесної і танцювальної терапії.
39. Групи терапії мистецтвом.
40. Групи тренінгу вмінь.
41. Групи комунікативного тренінгу.
42. Групи трансактного аналізу.
43. Застосування тренінгових груп особистісного зростання в системі освіти.
44. Застосування груп протидії маніпуляції в системі освіти.
45. Особливості психокорекційної роботи у спеціальних середніх навчальних закладах.
46. Групова та індивідуальна психокорекція у спеціальних середніх навчальних закладах.
47. Психологічні проблеми, що виникають у студентів, які навчаються у спеціальних середніх навчальних закладах.
48. Особливості психокорекційної роботи у вищих навчальних закладах.
49. Застосування групових методів психокорекції у вищих навчальних закладах.
50. Індивідуальні психокорекційні методи, які використовуються у системі вищих навчальних закладів.
51. Використання активного соціально-психологічного навчання (АСПН) у психологічній корекції.

52. Психокорекційна робота із співробітниками освітніх закладів.
53. Психокорекційна робота із керівництвом освітніх закладів.
54. Психологічні проблеми, що виникають у діяльності керівників освітніх закладів та психокорекційна діяльність психолога.
55. Психокорекція стилю керівництва в освітніх закладах.
56. Психокорекція комунікативного процесу у педагогічному колективі.
57. Застосування фокус-групи для вирішення складних або конфліктних проблем у педагогічному колективі.
58. Використання групової психокорекції у педагогічному колективі.
59. Застосування індивідуальної психокорекції у педагогічному колективі.
60. Основні процедури проведення групового тренінгу.
61. Основні напрями психологічної корекції в системі освіти.
62. Психологічна корекція порушень в емоційній сфері учнів.
63. Девіантна поведінка та її психокорекція.
64. Використання нейролінгвістичного програмування (НЛП) в освіті.
65. Використання методів біхевіоризму в психологічній корекції навчальної діяльності.
66. Застосування методів біхевіоризму у психологічній корекції в системі освіти.
67. Проблеми психологічної корекції самооцінки учнів.
68. Класифікація групових методів психологічної корекції.
69. Проблеми адаптації до нового середовища та психокорекція емоційного стану учня.
70. Проблеми профорієнтації та початкового профдобору у вищому навчальному закладі.
71. Акцентуації особистості та психологічна корекція.
72. Групи тренінгу вмінь у системі освіти.
73. Біхевіористський підхід в корекції вмінь і навичок.
74. Індивідуальна психологічна корекція в системі освіти.
75. Групова психологічна корекція в системі освіти.
76. Гуманістичний підхід до процесу психологічної корекції в системі освіти.
77. Нові дослідження у сфері психологічної корекції та їх використання в системі освіти.
78. Використання психодіагностичних методів у корекційній роботі.

79. Особливості створення психокорекційних програм.
80. Застосування ігротерапії у психологічній корекції.
81. Арттерапія та її застосування в психокорекційній роботі психолога системи освіти.
82. Казкотерапія як психокорекційний захід.
83. Застосування музикотерапії у психокорекційній роботі.
84. Бібліотерапія як вид психокорекції.
85. Танцювальна терапія.
86. Використання проєктивного малюнку в корекційній роботі з дітьми.
87. Лялькотерапія та її застосування у дошкільних закладах та молодшій школі.
88. Психогімнастика як метод психологічної корекції.
89. Індивідуальна та групова психокорекція.
90. Психокорекційна групова робота з дітьми та підлітками.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Ассаджіоли Р.* Психосинтез. Принципы и техники: Пер. с англ. — М.: ЭКСМО-Пресс, 2002.
2. *Берн Э.* Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. — СПб.: Лениздат, 1992.
3. *Берн Э.* Трансактний анализ и психокоррекция. — СПб., 1994.
4. *Диагностическая* и коррекционная работа школьного психолога. — М., 1988.
5. *Вачков И.* Основы технологии группового тренинга. Психотехники: Учеб. пособие. — М., 1999.
6. *Вачков И. В.* Введение в тренинговые технологии. — М., 1998.
7. *Гірник А. М.* Тренінг комунікативних умінь / За ред. Н. Л. Коломінського. — К., 1995
8. *Емельянов Ю. Н.* Активное социально-психологическое обучение. — Л., 1985.
9. *Диагностика* и коррекция психического развития дошкольника: Учеб. пособие / Под ред. Я. Л. Коломинского, Е. А. Панько. — Минск, 1997.
10. *Диагностическая* и коррекционная работа школьного психолога / Под ред. И. В. Дубровиной. — М., 1987.

11. *Капранова С. В.* Путешествие с волшебной кисточкой: программы развивающе-коррекционной работы с детьми дошкольного возраста. — Ростов н/Д, 1997.
12. *Коломінський Н. Л.* Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): Моногр. — К.: МАУП, 2000.
13. *Лейтц Г.* Психодрама: теория и практика. Классическая психодрама Я. Морено. — М., 1994.
14. *Малкина-Пых И. Г.* Кризисы подросткового возраста. — М.: Эксмо, 2004.
15. *Маслоу А.* Психология бытия. — М.: Ваклер, 1997.
16. *Менегетти А.* Музыка души. Введение в онто-психологическую музыкотерапию. — СПб., 1992.
17. *Методы психологической диагностики и коррекции в клинике.* — Л., 1983.
18. *Морле С.* Методы когнитивной терапии и тренинга социальных навыков. — СПб., 1996.
19. *Осипова А. А.* Общая психокоррекция: Учеб. пособие для студ. вузов. — М.: ТЦ “Сфера”, 2000.
20. *Основи психолого-управлінського консультування: Навч. посіб. / Л. М. Карамушка, Н. Л. Коломінський, М. В. Войтович та ін.; За наук. ред. Л. М. Карамушки.* — К.: МАУП, 2002.
21. *Петровская Л. А.* Компетентность в общении: социально-психологический тренинг. — М., 1989.
22. *Психоанализ и культура.* Избранные труды Карен Хорни и Эриха Фромма. — М.: Юристь, 1995.
23. *Рабочая книга школьного психолога / Под ред. И. В. Дубровиной.* — М.: Просвещение.
24. *Роджерс К. С.* Взгляд на психотерапию. Становление человека. — М.: Прогресс, 1994.
25. *Рудестам К.* Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика. — М.: Прогресс, 1990.
26. *Смид Р.* Групповая работа с детьми и подростками. — М.: Генезис, 1999.
27. *Урсано Р., Зонненберг С., Лазар С.* Психодинамическая психотерапия: краткое руководство. — М., 1992.
28. *Филатова Г. Е.* Английский язык: тренинговый курс. — Ростов н/Д, 1997.
29. *Франкл В.* Человек в поисках смысла. — М.: Прогресс, 1990.

30. *Хрестоматия* по телесно-ориентированной терапии и психотехнике. — М., 1992.
31. *Чистякова М. И.* Психогимнастика. — М., 1990
32. *Шульц Д., Шульц С.* История современной психологии. — СПб.: Евразия, 1998.

Додаткова

33. *Абрамова Г. С.* Практическая психология. — М., 1997.
34. *Адлер А.* Практика и теория индивидуальной психологии. — М.: Прогресс, 1995.
35. *Братусь Б. С.* Опыт обоснования гуманистической психологии // *Вопр. психологии.* — 1990. — № 6.
36. *Бондаренко А. Ф.* Психологическая помощь: теория и практика. — К.: Укртехпресс, 1997.
37. *Брусиловский Л. С.* Музыкалотерапия: руководство по психотерапии / Под ред. Е. В. Рожнова. — Ташкент, 1979.
38. *Бурлачук Л. Ф.* Введение в практическую психологию. — К., 1997.
39. *Фрейд З.* Введение в психоанализ: Лекции. — М.: Наука, 1991.
40. *Фрейд З.* Психология бессознательного. — М.: Просвещение, 1989.
41. *Хрестоматия* по гуманистической психотерапии / Сост. М. Пакуш. — М., 1995.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Сучасні методи психологічної корекції в системі освіти”	4
Зміст дисципліни “Сучасні методи психологічної корекції в системі освіти”	5
Теми контрольних робіт.....	8
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	9
Питання для самоконтролю.....	10
Список літератури.....	13

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *Л. С. Тоболіч*
Комп'ютерне верстання *М. І. Фадєєва*

Зам. № ВКЦ-3286
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП